Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
L-serie

2024/1995

22.7.2024

GEDELEGEERDE VERORDENING (EU) 2024/1995 VAN DE COMMISSIE

van 19 juli 2024

betreffende een tijdelijke uitzonderlijke crisisdistillatiemaatregel om de marktverstoring in de wijnsector in Portugal in het verkoopseizoen 2024/2025 aan te pakken

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EU) nr. 1308/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 tot vaststelling van een gemeenschappelijke ordening van de markten voor landbouwproducten en tot intrekking van de Verordeningen (EEG) nr. 922/72, (EEG) nr. 234/79, (EG) nr. 1037/2001 en (EG) nr. 1234/2007 van de Raad ([1]), en met name artikel 219, lid 1, in samenhang met artikel 228,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Om marktverstoringen op de wijnmarkt van de Unie voor het verkoopseizoen 2023/2024 te voorkomen, heeft de Commissie Gedelegeerde Verordening (EU) 2023/1225 ([2]) vastgesteld, die onder meer voorziet in uitzonderlijke crisisdistillatie in bepaalde lidstaten. Het doel van de maatregel bestond in het verminderen van de buitensporige voorraden die in bepaalde van de belangrijkste wijnproducerende gebieden van de Unie werden genoteerd, met name voor rode en roséwijnen, als gevolg van de gecumuleerde impact van verschillende crises in de voorgaande jaren en de algemene trend van een vermindering van het wijnverbruik in de Unie en van de uitgevoerde hoeveelheden in een context van hoge inflatie voor de consument en hoge kosten voor wijnproducenten.

(2) Als gevolg daarvan is in zes producerende lidstaten (Duitsland, Spanje, Frankrijk, Italië, Hongarije en Portugal) meer dan 3,5 miljoen hectoliter rode en roséwijnen uit de markt genomen. De verwijdering van deze hoeveelheden, in combinatie met de daling van de productie in de Unie in 2023 (– 10,5 % ten opzichte van het voorgaande jaar) en in belangrijke producerende lidstaten (–24 % in Italië en –21 % in Spanje), heeft zich vertaald in een evenwichtigere markt voor het lopende verkoopseizoen in het algemeen, ook al blijft de marktsituatie in de hele Unie fragiel.

(3) Portugal daarentegen kende de grootste oogsttoename van de wijnproducerende lidstaten in 2023 (+10 % ten opzichte van het voorgaande jaar, en +15 % voor het segment rode wijnen met een beschermde oorsprongsbenaming of een beschermde geografische aanduiding), waardoor het uitkwam op een totale productie van ongeveer 7,5 miljoen hectoliter. Ondertussen heeft de binnenlandse verkoop van Portugese rode wijnen met een oorsprongsbenaming of een geografische aanduiding op de nationale markt tot maart 2024 zich slechts marginaal hersteld, met +2,3 % ten opzichte van dezelfde periode in 2023, terwijl de uitvoer tot april 2024 met – 1,5 % is gedaald. Deze situatie weegt met name op het marktsegment van Portugese rode wijnen met een oorsprongsbenaming of een geografische aanduiding, waarvan het niveau van de voorraden naar schatting in juli 2024 verder zal toenemen met 29 % ten opzichte van 2023, en met 46 % ten opzichte van het getrimde gemiddelde van de voorgaande vijf jaar.

(4) De voorraadaccumulatie zet de prijzen op de Portugese wijnmarkt aanzienlijk onder druk. Als er niet snel actie wordt ondernomen, dreigt de situatie de nationale markt verder te verstoren met de komst van de oogst van 2024, aangezien de wijnproducenten geen opslagcapaciteit meer zullen hebben voor de nieuwe productie en gedwongen zullen worden tegen nog lagere prijzen te verkopen. De huidige druk op de Portugese wijnmarkt en de dringende noodzaak voor de Portugese producenten om voldoende opslagcapaciteit beschikbaar te maken voor de nieuwe oogst, dreigen in zekere mate ook de wijnmarkten van andere lidstaten te treffen die een deel van het overaanbod in Portugal zouden kunnen opnemen en tegen een lage prijs zouden kunnen verkopen, al dan niet met de oorspronkelijke oorsprongsbenaming of geografische aanduiding.

([1]) PB L 347 van 20.12.2013, blz. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/ojb.

([2]) Gedelegeerde Verordening (EU) 2023/1225 van de Commissie van 22 juni 2023 betreffende tijdelijke buitengewone maatregelen waarbij wordt afgeweken van sommige bepalingen van Verordening (EU) nr. 1308/2013 van het Europees Parlement en de Raad om de marktverstoring in de wijnsector in bepaalde lidstaten tegen te gaan, en waarbij wordt afgeweken van Gedelegeerde Verordening (EU) 2016/1149 van de Commissie (PB L 160 van 26.6.2023, blz. 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/1225/oj).

(5) Het uit de Portugese wijnmarkt nemen van een deel van het voorraadvolume voor het zwaarst getroffen marktsegment van rode wijnen met een oorsprongsbenaming of een geografische aanduiding, moet Portugal helpen het gebrek aan evenwicht op de markt aan te pakken en te voorkomen dat de huidige verstoringen uitmonden in een ernstigere of langdurige crisis in Portugal, en zich naar de wijnmarkten van andere lidstaten verspreiden. Ondanks de in 2023 genomen maatregel zal de voorraad rode wijnen met een oorsprongsbenaming of een geografische aanduiding in Portugal eind juli 2024 naar verwachting 2,25 miljoen hectoliter hoger liggen dan het recordniveau van een jaar eerder, wat neerkomt op 63 % van een volledige gemiddelde oogst. De geaccumuleerde voorraden voor deze categorieën zullen aan het einde van het lopende verkoopseizoen uitkomen op tweeënhalve keer de in 2023 geproduceerde hoeveelheid, terwijl de eindvoorraden gemiddeld minder dan twee keer zo groot als een gemiddelde oogst zijn.

(6) Om de druk op de markt te verminderen, moet ten minste 15 % van de toename van de voorraden worden verwijderd, wat neerkomt op circa 340 000 hectoliter. Bij een compensatieniveau van 20 % onder de recente marktprijzen zou de maatregel ongeveer 15 miljoen EUR vergen. Portugal heeft verklaard dat het niet in staat is om de overtollige hoeveelheid wijn uit de markt te nemen door middel van nationale betalingen uit hoofde van artikel 216 van Verordening (EU) nr. 1308/2013. Alle andere in het kader van Verordening (EU) nr. 1308/2013 beschikbare maatregelen, lijken ontoereikend of ongeschikt. Daarom is het dienstig gebruik te maken van de landbouwreserve om in Portugal een gerichte crisisdistillatie in uit te voeren.

(7) Om verstoring van de mededinging te voorkomen, mag de verkregen alcohol niet worden gebruikt voor de voedings- en drankensector en mag deze alleen worden gebruikt voor industriële doeleinden, zoals farmaceutische en desinfectiedoeleinden, en voor energiedoeleinden. Om misbruik of overcompensatie naar aanleiding van de uitvoering van deze uitzonderlijke maatregel te voorkomen, is het dienstig de betrokken lidstaat te verzoeken de maatregel uitsluitend te richten op wijncategorieën met een sterk verstoord marktevenwicht, en de te verstrekken compensatie te beperken tot een niveau onder de desbetreffende recente marktprijzen.

(8) Met het oog op een grotere doeltreffendheid van de financiële middelen van de Unie die aan deze crisisdistillatie kunnen worden toegewezen, moet het Portugal worden toegestaan de financiële steun van de Unie aan te vullen met nationale betalingen ten belope van maximaal 200 % van de Uniesteun waarin deze verordening voorziet.

(9) Portugal moet de Commissie gedetailleerde informatie verstrekken over de uitvoering van deze verordening, zodat de Unie de doeltreffendheid van de hierbij ingevoerde maatregel kan monitoren.

(10) Om budgettaire redenen mag de Unie de uitgaven van Portugal ter uitvoering van de in deze verordening vervatte maatregel enkel financieren indien de betrokken uitgaven binnen een bepaalde termijn worden verricht. De steun voor deze uitzonderlijke maatregel moet derhalve uiterlijk op 30 april 2025 worden betaald.

(11) Aangezien er geen betalingen mogen worden gedaan na 30 april 2025, is artikel 5, lid 2, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/127 van de Commissie ([3]), dat voorziet in een evenredige verlaging van de na de uiterste datum verrichte maandelijkse betalingen, niet van toepassing.

(12) Om de financiële belangen van de Unie te beschermen, moeten de nationale bevoegde autoriteiten van de lidstaat die de uitzonderlijke crisisdistillatiemaatregel toepast, controles uitvoeren om na te gaan of aan de voorwaarden en eisen van deze verordening is voldaan.

(13) Om dwingende redenen van urgentie is het, gezien de aanhoudende marktverstoring en de korte tijd waarover Portugal beschikt om vóór de komende oogst in september 2024 met de uitvoering van de in deze verordening vervatte maatregel te beginnen, noodzakelijk onmiddellijk actie te ondernemen en het overaanbod zo spoedig mogelijk uit de markt te nemen. Anders zou de marktsituatie verder verslechteren en zou de huidige onevenwichtigheid zich doorzetten in het nieuwe verkoopseizoen, waardoor in Portugal een langdurige crisis dreigt te ontstaan die ook gevolgen kan hebben voor de wijnmarkten van andere lidstaten. Uitstel dreigt derhalve de doeltreffendheid van de actie om de Portugese wijnmarkt te stabiliseren, te verminderen.

([3]) Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/127 van de Commissie van 7 december 2021 tot aanvulling van Verordening (EU) 2021/2116 van het Europees Parlement en de Raad met regels inzake de betaalorganen en andere instanties, het financieel beheer, de goedkeuring van de rekeningen, de zekerheden en het gebruik van de euro (PB L 20 van 31.1.2022, blz. 95 ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

(14) In het licht van de bovengenoemde dwingende redenen van urgentie moet deze verordening worden vastgesteld overeenkomstig de spoedprocedure van artikel 228 van Verordening (EU) nr. 1308/2013.

(15) Aangezien onmiddellijk actie moet worden ondernomen, moet deze verordening in werking treden op de dag van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Financiering van de Unie en nationale betalingen

1. Financiële steun van de Unie van in totaal 15 000 000 EUR wordt ter beschikking gesteld van Portugal ter ondersteuning van de in artikel 2 bedoelde tijdelijke uitzonderlijke crisisdistillatiemaatregel, onder de in deze verordening vastgestelde voorwaarden.

2. De in lid 1 bedoelde financiële steun wordt toegewezen op basis van objectieve en niet-discriminerende criteria en is van dien aard dat de daaruit voortvloeiende betalingen geen enkele markt- of concurrentieverstoring veroorzaken.

3. De in lid 1 bedoelde uitgaven van Portugal in verband met de betalingen voor de in artikel 2 bedoelde maatregel komen slechts voor financiële steun van de Unie in aanmerking indien de betrokken betalingen uiterlijk op 30 april 2025 zijn verricht.

4. Portugal mag de in artikel 2 bedoelde maatregel verder financieren met nationale betalingen ten belope van maximaal 200 % van de in lid 1 van dit artikel bedoelde financiële steun van de Unie.

Artikel 2

Tijdelijke crisisdistillatie van wijn

1. Er kan steun worden verleend voor de distillatie van rode wijnen die op het continentale grondgebied van Portugal zijn geproduceerd en die worden beschermd met een oorsprongsbenaming of een geografische aanduiding overeenkomstig deel II, titel II, hoofdstuk I, afdeling 2, van Verordening (EU) nr. 1308/2013.

2. De alcohol verkregen uit de in lid 1 bedoelde distillatie waarvoor steun wordt verleend, wordt uitsluitend gebruikt voor industriële doeleinden, zoals farmaceutische of desinfectiedoeleinden, of voor energiedoeleinden, teneinde concurrentieverstoring te voorkomen.

3. De begunstigden van de in lid 1 bedoelde steun zijn wijnondernemingen die de in deel II van bijlage VII bij Verordening (EU) nr. 1308/2013 bedoelde wijnbouwproducten produceren of afzetten, wijnproducentenorganisaties, wijncoöperaties, verenigingen van twee of meer producenten, brancheorganisaties en distilleerders van wijnbouwproducten.

4. Alleen de kosten van de levering van wijn aan distilleerders en van de distillatie van deze wijn komen voor steun in aanmerking. De belasting over de toegevoegde waarde komt niet voor steun in aanmerking. De in het kader van deze maatregel te distilleren wijn moet voldoen aan de voorschriften om in de Unie in de handel te worden gebracht en aan het desbetreffende productdossier voor de beschermde oorsprongsbenaming of beschermde geografische aanduiding ervan.

5. Portugal kan prioriteitscriteria voor de begunstigden van deze maatregel vaststellen. Dergelijke prioriteitscriteria moeten objectief en niet-discriminerend zijn.

6. Portugal kan bepalen dat maximaal 80 % van de steun voor een bepaalde crisisdistillatieverrichting waarvoor op grond van dit artikel een goedgekeurde steunaanvraag is ingediend, aan de begunstigden wordt voorgeschoten, op voorwaarde dat de begunstigde ten gunste van de lidstaat een bankgarantie of een gelijkwaardige zekerheid heeft gesteld die ten minste gelijk is aan het bedrag van dat voorschot. Opdat een dergelijke verrichting subsidiabel zou zijn, moet de eindbetaling van de steun plaatsvinden vóór de in artikel 1, lid 3, genoemde datum.

7. Portugal stelt regels vast voor de aanvraagprocedure voor de in lid 1 bedoelde steun en voor de controle van de maatregel, waaronder regels voor:

a) de natuurlijke personen en rechtspersonen die aanvragen mogen indienen;

b) de indiening en selectie van aanvragen, ten minste wat betreft de termijnen voor de indiening van de aanvragen, voor het onderzoek van de geschiktheid van elke voorgestelde actie en voor de mededeling van de resultaten van de selectieprocedure aan de marktdeelnemers;

c) de verificatie van de naleving van de bepalingen inzake subsidiabele producten en kosten als bedoeld in lid 4, en de prioriteitscriteria waar prioriteitscriteria van toepassing zijn;

d) de selectie van de aanvragen, ten minste wat betreft de weging voor elk prioriteitscriterium, waar prioriteitscriteria van toepassing zijn;

e) regelingen voor het betalen van voorschotten en het stellen van zekerheden;

f) de monitoring en controle van de distillatieverrichtingen, het in aanmerking komen van de gedistilleerde wijnen en het gebruik van de geproduceerde alcohol.

8. Portugal stelt op basis van objectieve en niet-discriminerende criteria het bedrag van de aan begunstigden te verlenen steun vast, op regionaal en nationaal niveau. Het steunbedrag mag niet meer bedragen dan 80 % van de laagste maandelijkse gemiddelde prijs die op productieniveau is geconstateerd tijdens het verkoopseizoen 2023/2024 voor de in aanmerking komende wijncategorieën, in een bepaald gebied of op het continentale grondgebied van Portugal, naargelang het geval. Wanneer geen geconstateerde marktprijzen beschikbaar zijn, kunnen deze door een bevoegde autoriteit van Portugal worden geraamd op basis van de beste beschikbare gegevens.

Artikel 3

Kennisgevingen en controles

1. Uiterlijk op 31 augustus 2024 stelt Portugal de Commissie in kennis van het volgende:

a) de regio's waar de in artikel 2 bedoelde maatregel van toepassing is;

b) de overeenkomstig artikel 2, leden 4 en 8, toe te passen compensatiebedragen, per regio en type van de in aanmerking komende wijn, indien van toepassing, en de motivering daarvan;

c) de respectieve hoeveelheden die naar verwachting zullen worden gedistilleerd;

d) het te besteden bedrag van de nationale betalingen overeenkomstig artikel 1, lid 4.

2. Uiterlijk op 30 juni 2025 stelt Portugal de Commissie in kennis van het volgende:

a) de uit de markt genomen hoeveelheden wijn voor elke regio en elk type van de in aanmerking komende wijn;

b) de hoeveelheden alcohol verkregen uit de wijn die is geleverd en gedistilleerd overeenkomstig deze verordening;

c) de in artikel 1, lid 1, bedoelde financiële steun van de Unie;

d) de in artikel 1, lid 4, bedoelde nationale betalingen, overeenkomend met de betalingen voor uit de markt genomen wijn.

3. De in dit artikel bedoelde kennisgevingen aan de Commissie worden gedaan overeenkomstig Gedelegeerde Verordening (EU) 2017/1183 van de Commissie ([4]).

4. Met betrekking tot de uitzonderlijke crisisdistillatie waarin deze verordening voorziet, voeren de bevoegde autoriteiten van de lidstaten alle nodige controles uit om na te gaan of de wijnen in aanmerking komen en of aan alle toepasselijke voorwaarden en eisen is voldaan.

5. Er worden systematisch controles ter plaatse verricht na de uitvoering van de in het kader van deze verordening gesteunde crisisdistillatieverrichtingen.

([4]) Gedelegeerde Verordening (EU) 2017/1183 van de Commissie van 20 april 2017 tot aanvulling van de Verordeningen (EU) nr. 1307/2013 en (EU) nr. 1308/2013 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de aan de Commissie te melden informatie en documenten (PB L 171 van 4.7.2017, blz. 100, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2017/1183/oj).

Artikel 4

Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de dag van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 19 juli 2024.

Voor de Commissie
De voorzitter
Ursula VON DER LEYEN